

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

НА РУМУНСКОМ ФРОНТУ

Изгледи у скорој будућности

Немачко-аустро-турско-бугарске војне операције у Румунији до сада су се по њих развијале привидно добро. Оне су довеле до окупације једног дела Румуније; али оне нису имале пресудан успех. Румунске трупе, осећајући притисак надмоћнијих непријатељских снага, стално су се повлачиле, да би избегле одесудну битку и одложиле је до повољнијих прилика. А у повлачењу су стално задавале непријатељу тешке губитке. Несумњиво је, да су и оне имале губитака; у којој сразмери, тешко је одредити. Али су непријатељски губици осетљивији но за Румуне њихови. Док су први остали непопуњени, услед опасности разголићавања ма ког другог фронта и притиска са свију страна, дотле су губици румунских трупа попуњавани мобилизацијом још немобилизованих класа и придобаском свежих руских снага.

Тако, на први поглед, изгледају данас ствари с Румунијом и развијаном немачко-аустријско-турско-бугарском офанзивом. Међутим, све то има и своју скривену страну. Она је у толико интересантнија, што окупација једног дела Румуније добија сасвим други карактер, супротан ономе што га има кад се посматра под притиском вести о повлачењу румунских трупа. Не треба сметнути с ума, да је дејство привидно неповољних вести увек депресивно, ако се вести оцењују са недовољно обавештености и војничке анализе. И отуда често видимо, да шира публика гледа на извесне догађаје, у конкретном случају на догађаје у Румунији, са великим песимизмом, док, с друге стране, обавештени војни кругови прате све то са присебношћу и завидним спокојством. А ко је од њих двоје у праву? Да ли је на то питање уопште потребан ма какав одговор?

Дакле, како рекосмо, ствар с Румунијом има и своје наличје. Немци, Аустријанци, Бугари и Турци напрежу све своје сна-

ге да бар у Румунији постигну какав успех. Зашто? Зато што на другим већим фронтима не смеју више на то ни мислити. А на румунском се фронту не решава нити ће се решити питање европског рата. И збиља, они су до сада у Румунији имали неког успеха. Питање је сада: да ли је тај успех Централних Сила и њихових савезника пресудан и еминентно војнички успех? Одлучно тврдимо: не. А зашто? Нека нам се дозволи једно врло просто рачуноско објашњење. Придолазак Румуније Силама из Споразума представља вишак у њиховим борбеним снагама. Румунске снаге апсорбовале су извесне снаге непријатељске. И док су се ове пласирале у Румунији, нису могле бити употребљене ни на једном другом фронту. Али су се оне у Румунији и трошиле, па ће се трошити и даље. Све већи отпор Румуна предкажује, да ове непријатељске снаге неће ускоро бити довољне, да парирају нападе руско-румунских трупа, и мораће се појачавати, ако непријатељ буде желео да очува своје територијалне добитке. А свако појачавање непријатељских снага у Румунији, значи слабљење или бар немогућност појачавања других пресудних фронта. Међутим, баш на тим фронтима не само што може бити, него чак има изгледа да ће бити изненађења за непријатеље. А онда? Непријатељи ће искрено закалати за бескорисним жртвама принесеним на жртвеник бесплодног «кажњавања» Румуније. Тада ће непријатељи увидети, да су војнички успеси важнији од политичких.

Румунија, истина, трпи од тога знатне штете, али је све то било неминовно и, што је од нарочите важности, скоро исто толике штете, с чисто војничког гледишта, трпе и непријатељи. У рату се не гледа толико на то, хоће ли се или неће заузети туђе земљиште, колико на потребу да се непријатељ што више сла-

би и да му се војска туче; не, дакле, где ће се битка тући, него да се битка добије. А судећи према чињеницама широј јавности непознатим, у Румунији су непријатељи ангажовали и они ће тамо ослабити и довести до немоћи знатне снаге, које су у доцнијој одбрани могли корисније пласирати.

Тишина на свима великим фронтима изгледа нам као тишина пред олују. Нешто се је на тим фронтима радило и спремало. Шта и колико, видеће се, држимо, ускоро. А то ће видети и наши непријатељи; они ће то чак и осетити. А онда? Румунски фронт одиграће своје, и непријатељи ће тешко осетити до сада доста очувану и ватром крштену румунску војску. Неверни Томе неће, уверени смо, на то дуго чекати.

ГРЧКА ШТАМПА

«Неслогос»: Доле Круна!

Из опширног чланка који је под овим натписом објавио бивши члан солунске Народне Одбране г. Зервос, саопштавамо следеће главне мисли.

Готово је сто година како Грчка има странца за владара. Од оно мало историје што сам читао не знам шта народ грчки дугује својим владоцима. Сећам се само како су они омаловажавали грчке жртве за време наших старих борби, и говорили нам како ми уживамо симпатије Европе за хваљујући једино родбинским везама с владалачким кућама.

Није давно било кад су се на род и војска побунили у Атини да би уопште поправили политичко стање, али посебно да би реорганизовали војску коју је био упростао тадашњи наследник престола Константин.

Резултат те побуне био је долазак с Крита великог државника, коме је поверена управа државом. И ма да су га још на Криту оптуживали да је антидинастичар, ипак се одмах видело да се у њему још није била скривала мисао да се Грчком може управљати и без краља. Народ се међутим био помирно с том мишљу; и зато је тражио да буде сазвана уставотворна скупштина, да бар ограничи права владатеља, јер су га планили да Европа неће допустити проглас Републике.

Вензелос је пак мислио да још нисмо зрели за републику;

мислио је да још дуго морамо имати краља, за још једно сто година, како је понекад говорио. И хтео је краља с великим правима. Јер један човек велики као Вензелос, без ситних страсти а имајући назда пред очима само величану отаџбину, није ни сањати могао да ће једног дана Грчком управљати један краљ Издајник.

И вратио је с изгнанства децу краљеву, узлегао углед краљеве породице, а за време балканских ратова поверио врховно заповедништво незахвалнику.

И европски рат нас затече са удвојеном државом, са краљем који је чврсто седео на престолу са политиком либералном у души Елвнства, с дипломатијом угледном на страни, с војском и флотом поноситом.

И шта би?

Који прави родољуб може заборавити разлоге због којих је пала либерална странка у фебруару 1915? Ко ће заборавити улогу коју је играла једна жена, што је истина била наша краљица али у ствари остала сестра кајзерова? Ко се не сећа подле експлоатације која је вршена с бољешћу краљевом за време избора мајских, — док није дошло време да му буде доста добро да би могао издати наше савезнике Србе и да почне извршавати свој бешчасни план? Представник немачке политике а не краљ грчки он је, упропастивши Србе, успео да упропасти и војску, тако да је ова као неки јеврејски социјалисти усвојила као програм: Доле рат! И најзад предаде у руке Бугарима Македонију, с топовима и муницијом, и с војском која је разоружана уз рукања бугарска пролазила кроз она иста места која је пре четири године својом крвљу била ослободила.

А сад диже и убилачку руку на оне који нам дадоше народну независност. Сад убија заштитнике наше нације да би овај Издајник олакшао ратна предузећа Бугара и Турака. И кад доврши посао ван Атине, врати се натраг да угаси крвожедну жеђ крвљу либерала који су имали несрећу да остану у престоници.

После свега овога, има ли правог Грка који не би из све снаге своје узвикнуо: Доле круна?

Доле т. ј. на свагде круна коју је црна судбина нашег народа метнула на туђе главе да би га држала у робству. Нека се врате у земљу њихова порекла, јер крв грчка која је прошла кроз филтер толиковековног робства хоће да остане потпуно чиста у слободној Грчкој. (Број 54 од 26 новембра. Чланак је написан по

ПРЕТПЛАТА ЧЛЕНОВИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Свита огласи 0.20 франка, од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се поклања државном и мењарским и дипломатским вестима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошта слази преко Краљ. Грч. Генерал. Консулата у Солуни.

РУКОВОДИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције Колемба улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуни код агенције „Друштво грчке штампе“ улица Булароктом бр. 5, близу главне поште.

пуларно, језиком говорним а не књижевним).

Пол-Луј

ЕНГЛЕСКА КРИЗА

Лојд Џорџ образује владу

Лондон, 28. новембра.

Министарска криза у Енглеској приводи се крају. Лојд Џорџ, министар војни у оставци примио се да образује нови кабинет. Он је успео да постигне потпун споразум са представницима радничке странке, којима је обећао образовање министарства рада, и два министарска места у своме кабинету. Сам Лојд Џорџ задржао је за себе портфељ министра финансија. Извесни листови пишу, да ће и већи део либералних посланика потпомоћи Лојда Џорџа.

Незна се још састав новог кабинета. Међутим, неки листови јављају, да је ратни савет већ образован, у који су ушли: Лојд Џорџ, лорд Керсон, Бонар Ло, лорд Хендерсон.

Лојд Џорџ, председник нове владе, интервјуисан од једног кореспондента односно свога говора на скупу либералне странке у «Реформ клубу» изјавио је, да је он потпуно задовољан резултатом скупа и изразио је своје убеђење, да је земља после овога још једнодушнија у погледу великог задатка, који је предузела. «Од сада, рекао је Лојд Џорџ стоји пред народом само један циљ. То је задобијање победе.»

Румунска кампања

Чланак лондонског «Тајмса»

Лондон 28. новембра.

Војни редактор «Тајмса» говори о ситуацији на румунском фронту држе, да непријатељске снаге на том бојишту не прелазе 25 до 27 дивизија. Руси могу иставити против ових једнак број не рачунајући три четвртине румунске војске са целокупним материјалом, која је очуван. То чини снагу, која ће у згодном моменту са руском помоћу предузети реванш.

Општа војна ситуација обеју зараћених група најје се променила и никакво осећање неспокојства ни депресије од стране Савезника није оправдано. Савезничке линије на главним рат-

ни фронтима остају нетакнути. А лево крило руско не може се лако напасти.

Потпора, коју су централне силе добиле запленивши депозита Румуније много је мање знатна него што се претпостављало. Потрошња жита Немачке и Аустрије износи 60 милиона тона, од којих ће се велика део морати употребити на румунско становништво. Највећи део је већином уништен или отправљен у Русију поморским путем, не рачунајући ту велике количине, које су нагомилане на доњем Дунаву и које су у овом тренутку изван сваке опасности.

Количина жита, која се у новембру налазила у Румунији била је приближно једнака увозу жита Немачке и Аустрије из иностранства за време година добре жетве. Али треба имати на уму, да жетве непријатељске нису сада тако обилате.

Из овога излази, да запленило румунско жито неће донети озбиљне користи потрошња непријатељској. Чак и кад би ова количина износила три милиона тона, што је, по нашем мишљењу, претерано, она представља само незнатан део целокупне годишње потрошње Немачке и Аустрије. То објашњава факат, што је немачка штампа већ обавестила немачко становништво, да оно не треба да се нада дуплом оброку хлеба.

На повлачење румунске војске ни запленивање румунског жита неће утицати у војном погледу на ратне резултате.

Порази су увек непријатни. Али румунске армије нису уништене и главна добит непријатеља је чисто моралног и политичког реда.

Што се тиче плена у житу, стоци, уљу, втд. он ће једва бити довољан да подмири за неколико недеља глад наших непријатеља.

СПОРАЗУМ И ГРЧКА

Енергични захтеви Савезника

Лондон, 28 нов (радиотелеграм)

Телеграми из веродостојног извора саопштавају односно ситуације у Атини, да ће Савезници осим блокаде предузети против Грчке и друге мере, да би спречили ову да постане база операци-

ја за непријатеља. Већ предузете мере имале су спасоносно дејство на рожалистичку владу. Има знакова, који показују да грчка влада држи да је се ишло мало далеко и грчки министри чекају сада са извесним страхом услове, које ће поставити Споразум. Верује се у владајућим грчким круговима, да ће захтеви Споразума бити енергичног карактера с обзиром на озбиљност ситуације.

Лондон, 28. нов

У свом уводном чланку «Тајмс» пише следеће о ситуацији у Грчкој:

«Последице блокаде брзо ће се осетити. Ватрени ројалисти увидеће ускоро, куда их је одвела лудост Константинова.

Последње две године Грчка је била у оскудици са намирницама и живеља је са дана на дан. После недеље дана осетиће се застој поморске трговине. Зато почињу из Грчке долазити помишљиве вести.

Ми имамо само једну политику да применимо према грчким ројалистима. Она се мора извести брзо. Очевидно, Константин се упиње да добије времена. Не треба да му оставимо време, које тражи. Кад Грчка види да су њене житнице и депони празни, она ће видети бесумње и провалу у коју су је увалили њен неложални краљ и његови неразвишени саветници».

НЕМАЧКИ ПЛАНОВИ

Цинизам једних немачких новина

Лозана, 28. нов

„Лајпцигер Најесте Нахрихтен“, чији су тесни односи са околином кронпринцовом познати, овако одређују циљеве рата од стране немачке: «Што се тиче Русије, пашу ове новине, Курланија, Литванија и Естоне, које су негдашње немачке колоније, морају се присајединити царевини. Пољска ће чинити део зоне германског утицаја. Немачке територије, које су последњих година називане Белгијом (!!), поделиће се на два дела и ставити под претрпеле невероватне губитке од наше артиљерије, бугарско-немачке трупе задржале су се на својим положајима, са којих су очајан отпор давале пуна три дана. Борба беше достигла врхунац 3. новембра у саму зору. Осећало се да је морал непријатељског уједињеног страха губицима и неважљивом артиљеријском ватром и да је потребно само још мало снаге, још мало енергије, па да се непријатељ нагна на повлачење.

Командир наше чете беше нам саопштио наредбу, да се непријатељски положаји морају узети

војву и економску власт Немачке. Белгијски Конго постаће такође немачки. Наше границе према Француској помаћи ће се до иза шумовитих планина Вогеза. Басени Бријеа и Лонгеја припаће Немачкој.»

Тако «Лајпцигер Најесте Нахрихтен». И овај чланак, као и све остало производ је само немачког бескрајног цинизма, који се нарочито огледа у тарћењу, да су Литванија и Курландија негдашње немачке колоније и да је

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —
Солун, 28. новембра

Борбе које су отпочеле прејуче наставиле су се и јуче у области Битоља.

Савезничка авијатика била је врло активна за време прејучерашњег и јучерашњег дана.

Француски коминике

Париз, 28. нов.

Немци су извршили један напад на француске ровове јужно од брда Св Марије (у Вогезима) али су били одбијени.

Југо источно од Меснима Немци су запалили две мине. После завршене експлозије отпочела је јака борба око заузећа тих места. Најзад су Французи успели да одбију Немце. На осталом фронту обична кановада.

Солунски фронт. — 26 новембра обострана артиљеријска борба на фронту од Битоља до Дојравског језера. Енглеске су трупе заузеле неке турске положаје северно од Сереса.

Енглески коминике

Лондон, 28. новембра.

Непријатељ је бомбардовао секторе иза нашег фронта северно од Анкра, а ми смо јако бомбардовали разне непријатељске тачке јужно од Анкра.

Узајамна артиљеријска борба код Ипра и на секторима Лоза и Хулиша.

Руски коминике

Петроград, 28. нов.

У области северно од Двинска, била је ваздушна борба између аероплана. Један од наших аероплана сашао је у области језера Колеб (26 вртв северно од Двинска). Спуштајући се на земљу апарат се је покварио. Авијатари су остали живи. Било је

Белгија немачка територија. Нема сумње, да би Немачка цео свет потчинила својој власти, само кад би то могла. Зато нас нимало не чуди цинизам Лајпцишких новина, које већ унапред кроје будућу карту Европе ве водећи рачуна о ратним фактима. Силе Споразума и њихови Савезници довољно су снажни, да осујете завојевачке планове Немачке и да ову по заслуги казне за сва досад почињена недела и варварства.

других борби у области Шлукста. Један је немачки аероплан оборен.

На осталом фронту пушкарање и акција извидница.

Код Валспутне и северно од Дорна-Ватре борбе се настављају. Наше трупе у своје напредовању највише на жилав непријатељски отпор. Наше трупе напредују у долинама Тротуса, Султе и Чевониаче.

Кавкаски фронт. — У правцу Фарнадане после бомбардовања наших положаја код Каријане, непријатељ се спустио са положаја и заузео висове између Карнадане и Каријане.

Румунски фронт. — Код Бузеа и Плуести Румуни пошто су предузели офанзиву, одбацили су непријатеља на другу обалу реке Гриковула.

Италијански коминике

Рим, 28. нов.

П поред великог снега артиљерија је дејствовала у планинској зони, а нарочито у зони источно од Горице и на Карсу.

АЛЗАС --- ЛОРЕН

— Патње подјармљеног становништва. —

Берн, 28. новембра

У броју «Фолксштаме» од 14. новембра изишао је један чланак који осветљава донекле ситуацију створену од почетка рата у несрећном Алзас-Лорену. Писац чланка констатује, да су велики дани Француске Револуције изазвали јединство Француске и Алзаса. Заузеће Бастије, симбола старог режима одушевило је Алзас и учинило га Француским. «Али данас, наставља поменути лист, један век после славног 14. јула, онда када су Алзашани

и Лоренци живели две генерације у истој политичкој заједници, ево иде се пред њиховим зачуђеним очима подиже нова Бастија. Једна наредба генерала ва довољна је, да неки несрећник ишчезне са земље, као да није ни постојао. Изгледа, да је се од почетка рата хтело, захваљујући систему хапшења да обезбави најбољи део становништва Алзас—Лорена. Когод је, својим имањем или својим положајем имао утицаја, когод је уживао неки моралан углед код својих земляка био је ухапшен. Било је стотина и хиљада оваквих случајева. Поступање са заробљеницима чини нарочито срамну главу у историји ових догађаја. Они су кињени горе него највећи злочинци. Онога дана, кад опасан стање буде престало постојати, првенило од стига кабиће на лице свакога Немца, за кога част Немачке није празна и бесмислена реч».

Исти лист подсећа на либерализам, који је Француска доказала према становништву немачког језика, које се могло увек служити својим народним наречјем, док, сво данас Лоренци, који су од увек говорили француски кажњавају се годину дана затвора, ако употребе тај језик. Довољно је, према издатим прописима, да се код ових само назру непријатељске намере. Забрана француског језика у ствари значи забранити маси од преко 150 000 Алзашана и Лоренца да говоре матерњим језиком. Резултат овога је, да су раздражени и мржња постали толико велики у Алзас Лорену, да прете да поруше све мостове, који су Немачку са овом везивали».

Оставке у Баварској

Из Лондона телеграфишу: Дописник «Тајмс» јавља из Амстердама, да су поднели оставке барон Соден, баварски министар унутрашњих дела и барон Штајн, војни баварски министар. Барон Соден је аграрца и одбио је да се потчини захтевима генерала Хинденбурга, којима је тежња да се жртвује земљорадничко становништво ради фабриковања муниције. Што се тиче барона Штајна, он услед нове организације Немачке на војним основама сматра, да је његова функција практично поништена.

ФЕЛТОН

ПИСМА ИЗ РОВА

— На дан моје славе... —

Положај, новембра 1916.

Борба је трајала пуна три дана. Почела је ујутро 31. октобра после страховите артиљеријске припреме, која је трајала целог преходног дана. На непријатељске положаје, који су лежали спрочу нас избачено је преко 8.000 пројектила. Чинило нам се, да цела серија наспрамних брежуљака гори као вулкан. Огрохан густ дим беше обавио цео предео, док је ужа сан и беспрекидан прасак проламао природу.

Напад је почео у три часа изјутра 1. новембра. Иако су

претрпеле невероватне губитке од наше артиљерије, бугарско-немачке трупе задржале су се на својим положајима, са којих су очајан отпор давале пуна три дана. Борба беше достигла врхунац 3. новембра у саму зору. Осећало се да је морал непријатељског уједињеног страха губицима и неважљивом артиљеријском ватром и да је потребно само још мало снаге, још мало енергије, па да се непријатељ нагна на повлачење.

Командир наше чете беше нам саопштио наредбу, да се непријатељски положаји морају узети

по сваку цену, и то одмах, без одлагања. Тако је гласила наредба наше команде. Ваљало је дакле напреднути све силе, прикупити сву енергију и извојевати још једну велику победу над непријатељем.

Ноћ 2. новембра прошла је релативно на миру. Непријатељ, вичан и десеткован артиљеријском ватром није давао од себе гласа. Језива тишина владала је у мрачној ноћи, коју је само донекле реметало суморно жуборење потока и лепришање чавки које су енергичним махањем крила и пуштајући од себе неке чудне неартикулисане шумове бежале даље од крвавог разбијашта.

Те ноћи није од нас нико ока склопио. Знали смо, да предстоји одлучан напад на непријатељске положаје. И претпоставља-

јући, да ће непријатељ можда покушати, да га једним ноћним препадом осујети, били смо будни и на опрези, као дивље звери гоњене од доваца. Иако су свуд око нас биле размештене страже, ми смо ипак шћућурени у својим заклопима, у малим томилицама чекали негвозно зору, прекидајући с времена на време гробну тишину таким шапатом.

Чудне мисли ројиле су се по мојој свести. Сутрашњи дан тек што није освануо. Трећи новембар — Бурђац. Слева мојих предака, мојих родитеља, моја сопствена слава. Успомене из раног детињства навршене у своје безброју и топле, дивљике сузе удариле ми на очи.

Преда мном се створи ниска, малена кућица мојих родитеља у селу Х., у коме сам провео своје

детинство. До мене допиреше тајанствени шум Колубаре, која протичући испред саме куће заплускује њене зидове својим запенушеним таласима. Полуоткљепљених очију сневао сам снова из најлепшег доба своје младости. Чинило ми се, као да сам у пространој одаклији са огромном сликом Краљевина Марка на зиду у шареним, дречећим бојама, која је на моје детињско осећање чинила увек силан ефекат. Огромна трпеза била је већ снабдевена и опремљена, да према за сутрашњу славску тозбу небројене званице. Милтони звезда блистали су весело на нераследном небескоме своду и продртали својом бледом светлошћу у усамљени дом моје младости. Са стране таванице смешала су се на мене лица свих наших владара

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Њ. В. Краљ у Солуну.

Њ. В. Краљ Петар присуео је синоћ око 9 часова из Халкиса у Солун на једном француском контра торњериу.

Председник Народне Скупштине.

Јуче је допутовао у Солун у пратњи Њ. В. Краља и председник Народне Скупштине г. Андра Николвић.

Догађаји у Атини.

Из Пиреја јављају да Грци, који су у немачкој пропаганди предводе нападаче и убице који врше страшна дела. Пошто су уништили кућу Беналаса они су опљачкали такође атинску банку одавде су однели све што се могло однети.

Оплаћали су такође куће многих виђенијих Грка као и кућу бавшег министра Мвкеле-копулоса.

Исти су се догађаји одиграли у Јањини где су Венизелести највише страдали. Француски је консул протествовао али није било никаквих резултата.

Пажња.

Како смо већ јавили Обавештајно Одељење поред штампања извештаја из Србије, у нарочитом свом додатку уз лист „Вел. Србија“, шаље исте, и исписане, онима за чију тачну адресу зна, без чекања, да се они штампају. Да би сви, који се интересују могао добити овакав написан извештај, не чекајући да се исти штампа, довољно је са тачном адресом својом обратити се овим одељењу са тражењем извештаја, означивши тачно и од кога извештај очекује па ће се свакоме одмах и ти написати и послат, ако га има, у противном извештај да га нема.

Изложба у Хагу.

Телеграфисти из Хага, да је холандска краљица Вилхелмина званично посетила јуче изложбу француске уметности, организовану од француско-холандског комитета. Тем приликом краљица је купила на изложби неколико уметничких предмета, међу којима су и радови француских рађеника.

Кајзер и Хинденбург.

Јављају из Амстердама да је једна личност која је присуела

из Немачке у ту варош изјавила дописнику „Роттердамше Курар“ да је популарност маршала Хинденбурга у царевини постала тако велика, да је кајзер љубоморан и осећа да је то његов лични пораз. Кајзер баштео да удаљи Хинденбурга који одузима династији славу.

Нов турски зајам.

Из Женеве јављају, да се турска влада обратила немачкој влади за један нов зајам, који јој је преко потребан. Цар је поводом тога поодавно отишао у Берлин. Али преговори теку врло полако. Немачка влада која се налази у повачној оскулици покушава да осетно смањи суму коју је турска делегат тражио.

Анархија у Старој Грчкој

Велика анархија влада у свима варошима Старе Грчке. У Педовонезу становници су разјурили власти и резервисти врше свуда терор.

Холандски лекар у Битољу.

Ван Дик холандски лекар, који је пре два месеца холандски Црвени Крст послао да указује лекарску помоћ српској војсци и грађанском становништву, за који дан биће упућен у Битољ, где ће образовати амбуланту за лекарску помоћ тамошњем народу. Са њиме ће ићи и неколико холандских болничарки, које су раније биле у Србији и предано вршиле своју човечну дужност.

Одвођење Белгијанаца.

Холандски лист „Телеграф“ јавља да су многи социјалистички шефови отишли у Хаг где су, са холандским социјалистима држали једну конференцију поводом одашњихана Белгијанаца да немачка депутација састављена од чланова из већине и мањине социјалистичке партије одлучила је да осуди одашњање.

Многи су се митинзи организовали у Немачкој против одвођења Белгијанаца.

Из цркве.

На дан славе Њ. Величанства Краља Петра I. и Његовог Светлог Дома, на св. Анђелију 30. о. м. биће свечана служба с благодарњем и молетвијем у одашњој нашој цркви Св. Саве. Беседиће о слави Крсног имена вој-

ни свештеник Команде Места Игуман Методаје.

За руски зајам.

Атинска банка прима без икаквих трошкова уписе за нови руски зајам.

Отеране милосрдне сестре.

Јуче су у Солун приселе француске милосрдне сестре манастира Св. Јосифа у Волосу, које су ројалисти отерали из те вароши.

Глад у Волосу

Јављају из Волоса: Од неколико дана завладала је формална глад у Волосу. Хлеба никако нема. Изузев меса, сви остали потребни артикли достигли су баснословне цене.

Побијени француски официри.

У селу Мелини, близу Волоса, резервисти су побили официре француске контроле.

Бегство из Атине.

Јављају, да је врло велики број угледних Атијана побегло из Атине на острва. Тако се у Сири налазе неколико сарадника „Патриса“ и породице наше општинских чиновника.

Објава.

Лекар за српске избеглице др. Станислав Јововић — Мексис, вршиће амбулантни преглед болесних избеглица свакога дана од 8 до 10 часова пре подне у болници српског избегличког логора у Солуну.

Тешко болесне који не могу доћи у амбуланту, прегледаће по кућама свакога дана само после подне.

Адресе тешко болесних оставити у амбуланти исте болнице пре подне.

Овим се извештавају српске избеглице.

Из канцеларије Владиних Комесара 25. новембра 1916 године у Солуну.

Стање у Атини.

Према вестима из Атине, од четвртка су тамо забрањене патроне резервиста. Трговина ипак није узела свој ток. Велики број кућана остао је и даље затворен.

За Храм — Споменик на Кајмак-Чалану.

Приложили су рађени официри на лечењу у Б. франц. болници, пављон 13: Поручник Н. Н. за помен својим мртвим подварадницима- добровољцима: Бо-

жи Радовићу - Херцеговцу који херојски паде на врху Кајмак-Чалана 17, и Ђоки Блесвићу — Војанцу, који јуначки паде у очајној борби 19 септембра на Сивој Стени са преко сто добровољаца 20 динара; поручник Милан Степановић 10 дина; поруч. Милутин Нешвић 10 дина; поруч. Војислав Марковић 10 динара; Љубислав Стојковић 10 драхми; потпоручник Јован С. Станковић 10 динара; поручник Милан Стефановић 3 дина. за помен њиховим изгинулим друговима и војницима. Свега 73 —

Протеривања из Волоса.

Резервисти су протерали из Волоса, професоре француског и енглеског језика, пет чиновника железничке дирекције, директора електричне фабрике и многе друге личности. Ројалисти су тражили да се смени директор народне банке у тој вароши.

Захвалност.

Приложио Владиним Комесарима:

Г. Живорај Богдановић мајор, 100 динара да се подели сиротним српским избеглицима и то 50 дина. у место вреног имена а 50 дина. за покој душе свога друга пешад. мајора Петра Антонијевића.

Владина Комесари и овим путем изјављују у име сиротних српских избеглица своју захвалност дародавцу.

Из канцеларије Владиних Комесара, 28 нов. 1916. год. Бр. 2158. Солун

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званичан извештај —
Солун, 28. нов.

27. новембра артиљеријска акција и јаке локалне борбе пешадије. У једној од ових борба на Селечкој планини заробили смо већи број Немаца и отели им један митраљез.

Хапшења у Атини

Лондон, 28 нов.

Резервисте су у Атини ухапсили преко 1000 лица. Понашају се према венизелестима као према највећим непријатељима. Они су од ових ухапшених људи убили 150.

САОПШТЕЊА

— Трајко Божиновић гимназиста моли да му се јави брат Ђорђе Божиновић учитељ из Криве Паланке, који је остао у Призрену са 26 учитеља у скопљанском батаљону и ујак Милан Идић звани „Драгоман“ из Куманова, на адресу: Војнович Трајко élève serbe au Lycée Mignet Aix-en-Provence B. du. R. France.

— Да изволе предстати олд. Генералном Консулату ради извесног саопштења г. г. Тихобран Мајаровић по бр. 3468 и др Карлинови по бр. 3130.

— Милорад С. Јеленковић, наредник — рађеник у 7. рез. франц. болница 14 дивизион, 58 поштења, пошта 502, у Солуну, моли Пњага Качера, тумача, који је био у централној болници у Седесеу, да му се јави лично или писмом

— Илија М. Маринковић има оригиналну карту из Србије. Неко дође у обавештајно одељење да карту прими или да јави тачну адресу да му се карта пошаље.

ПОШТА За Србију

— Василије Марковић професор П. беогр. гимназије, извештава своју жену Тану да јој је до сада три пут слао новац преко куца у Крушевцу (последњи пут 300 круна). Моли је да му јави је ли тај новац добила и да му достави своју адресу да би јој новац могао слати непосредно. Тражи извештај о здрављу њеном, детињем и његових у Пријезољу.

— Љубиша М. Глишић, рез. артиљ. поручник, сулент I ве беогр. гимназије, моли све своје познанике да га известе шта је са његовом мајком Милком Глишићком, удовом, која је остала у Краљеву и где се сада налази. У исто време моли др Симју М. Марковића да га извести о мајци и ако је жива нека јој се вађе; он ће, кад добије извештај, слати новац. Читао је Симић оглас. Сима да му одмах јави шта је са његовим професором г. др Кошачином, са његовим Чолом. Пезаравље.

— Коста Митић, железничар, пита свога таста Станоја Неколића, из Пупреје, за Драгу, децу и све остале, и извештава да је жив и здрав. Јавите преко „Б. Новина“ пошта бр. 999.

из прошлости, поређана у круг око импозантне фигуре цара Душана. Познавао сам их све врло добро. Колико ми је само пута мој покојни отац објашњавао њихове славне подвиге седећи у овој удобној одакцији и причајући ми са тронутошћу једног ветерана из 1876. године њихове вековне борбе са Турцима и Бугарима. Сви су они прошли оставивши за собом славне успомене и приложивши сваки од своје стране по нешто за огромну зграду будуће Велике Србије. Сећам се још живо, колико сам пута, посматрајући њихове озбиљне и достојанствене ликове сам себе запитао: А шта смо ми, шта сам ја учинио за то велико дело славе и поноса наше Отаџбине?!

Потом се ствара према мном дрљива слика свечаног ручка у

Одакцији. Сви угледнији сељани мога села седе за великом трпезом, са којим оцем у челу. На средњим трпезе велики славски колач. Сеоски цигани свирају у крају наше омиљене игре и песме, пратећи их својим звучним, иако рапавим гласовима. Моји ујаци, браћа и рођаци — на број два наест — седе лево и десно од мого оца. На њиховим лицима срптава се нека особита побожност и свечаност, док наш покојни попа — погинуо од гранате у борби са Турцима — чита дирљивим гласом свечану службу. Од њих су само још тројица у животу. Осморица су пали херојски на бојном пољу, један је умро у туђинском ропству, а мој отац пре свиснуо је од туге и умора, бежећи испред аустријске најезде! Њихови гробови растуруни су по

целом балканском полуострву. Ниједан не почива у тихоме гробљу свога роднога места. Двојица су пали на Јекрену, положивши своје животе за ствар наших највећих душмана, подлих издајника Бугаро Татара, који су њихове свете гробове као и многих њихових сардугова обесветили и претрпали. Петорица леже у крчевима Цера и Рудника, а један је пао на прагу своје отаџбине, на високоме и гордом Кајмакчалану. А побожни остаци мога пресвислог оца почивају на одскога слободноме гробљу поноснога Битоља. Да ли ћу доживети дан, да са страхопоштовањем и дивљењем рођака и сина обидем ове свете гробове и оросим их својим врелим сузама?!..

новембарско сунце просипало је своје прве зраке на Теповачке висове. За мрачном и меланхоличном ноћи наговештавао се дан ведар, сјајан, весео — дан моје славе, дан св. Ђурђица. Био сам срећан при помисли, да ћу тај дан прославити друшцијем, него ранијих година, са пушком у руци, у светој борби за ослобођење своје подјармљене Отаџбине. Сени мојих родитеља и рођака, палих на великом жртвенику славе и чести као да су лебдеде преда мном и позивале ме да следујем њиховом светлом примеру. Зграбио сам грчевито пушку, и док сам је прапијао уза се, као свог највернијег друга, као да бих се хтео њоме згрејати у хладном новембарском јутру, чекао сам грозничаво знак за напад. Одогто, са висине иза нас одјекнуо је први јутарњи топ. Ње-

му је следовао други, па трећи и т. д. Свлан гресак заглушио ми је слух. Чинило ми се, као да се земља пролама, док су виси пред нама, мета наших напада, поседнути мрским душманима горели у диму и пламену. Наскоро потом, разлегло се пискави и потмули, али при томе свечани и достојанствени звук трубе. То је био жељени сигнал за напад. Пред собом, на висинама називали смо покрете непријатељских трупа, које су почиале да се комешају и повлаче испред ужасне ватре наше артиљерије. У разређеним групама, опрезно и хватајући се заклона и шумарака појурили смо напред ношени неким необјашњивим, муњевитим нагоном. И док је непријатељ одступао испред нас прелазећи у све паничније бегство, ми смо отворили на њега паклену ватру, гонећи га у стопу.

ВЕЗУВИО

ВИНО ИЗ ВИНОГРАДА
са везувске лаве
— КЉУЧА КРВ КО ЛАВА —
ЦРНО И БЕЛО

у бурљивим и на крчму, у ма-
саџину Првакнјева улица бр. 7—
сокачић.

Дрогерија Гуслар
26—

Стоvariште
израђеног дувана, цигара
и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина
Ставља на знање овојој по-
штованој војној клијентици да
је француска чувена кућа Ј. Ба-
стос отворила стовариште ци-
гара и цигарета у белим паке-
тима, чиста Хавана, нарочито
за господу сферице, као и у
главем и ружичастем пакећима.
Стовариште се налази у ули-
ци Победе (Ниви) Бр. 39.
Продаја искључиво само за
војнеке савезничке армија.
Продаја на велико и на ситно.
6—30

АТИНСКА БАНКА

има част известити публику, о-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну
филијалу
у једу улице која чини угао са
Грчком Народном Банком, а
према улици Венизелос.
По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
поштом новца њиховим поро-
цима у Француској, Азији,
Тунису, Русији, Корзици у све-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним европским Србија.
Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:
Куповану и продају отране
новце, емисију кредитних пи-
сама; валогe за исплате у свима
европским Грчке, Европе и пре-
коморских земља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.
Сем тога, по налогу »Српског
Црвеног Крста« примила је на
себе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бо лести. — Управник болни-
це за заразне болести
Прим сваког дана од 11—12
пре и од 5—6 по подне у фран-
цуској »мотели« ул. Франк бр. 35
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своме
стану улица престоло, изслед-
ница Борфа бр. 35 — у поредно
ул. са булеваром краља Констан-
тина

Поткожно убригавање Нео-
галварана као и новог фран-
цуског преарата »Galyl« про-
зиву сифилиса. 26—

Д-Р АЛБЕРТ ГАТЕЊО
ЗУБНИ ХИРУРГ
Дипломираног од Медицинског
Факултета и Школе за зубно
лекарство у Паризу.
Савршено лечи уста и врши
све модерне зубне радове за
3—4 дана.
18-то годишње покуство
14 ул. Венизелос, 147 ул. Ег-
ипатија. 64—

ЧЕЗЕ

На продају једне чезе
са два точка, четири се-
дишта, кошом, једним
коњем старим 6 година.

За обавештења може
се обратити: »Мустафа
Хан, улица Егнатија бр.
77, сваког дана између
8 и 9 сати пре подне.
2—10

Нова Књижара МЕШУЛАМ и МАТАРАСО

43 улица Велики Александр 43 — Солун.
Велико стовариште свију канцеларијских потреба. Про-
даја антро и детаљ.
Препоручује се свима надлештвима и канцеларијама
Цене најумереније. 43— —2

Најбоље и најкусније су

Улица Франк 31 46— —2 Солун.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА „НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА
Специјалитети:

Нестос Кики	Дип. 1.—
„ Глубек	„ 0-80
„ Јаки	„ 0-65
„ Афрос	„ 0-50

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце администра-
цију, адвокате, нотаре — шпартана и
нешпартана. озвон утица ућа хартија;
ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и
новина, бела и у боји, разне каквоће.
ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величи-
не и боје, за лакиа и тежа паковања.

БРАЋА КОТО

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кућија
и за повез књига и протокола.
КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање по-
сетница у ванредно лепим мустрама.
МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ,
СЛОВА, БОЈЕ новинарске и аксиленц.
ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
3—60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ
најбоље цигарете
„ВЕНИЗЕЛОС“
од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме
Продају се свугде
Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 38—30
115—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе
МЕРКАДО ЈЕСИКА
улица Венизелос бр. 31.
Присиле су огромне количине МЕКИНТОША за господу
и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официаре
»IMPERMEABLE« енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА
По цени које искључују сваку конкуренцију.
Велики избор женских палето-а од плиша, штофа и т. д.
најелегантнији крој по последњој париској моди.
Ове недеље приспели штофови за костиме, велике ширине
од шевоти, габардина и т. д.
ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 32—

СИНОВИ Г. А. ЗРЕРА И К° ЛТД.
СОЛУН
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:
Позамантерије, чарана, бижутерије, мидаса, чапака, пантлеи
платна, мушета. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.
— ЦЕНА УТВРЂЕНА —
Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Српско Трговачко Друштво А. Д.
из Београда.
— СОЛУН —
Улица Победе бр. 11, на коју до биоскопа »Пате« (зредњег).
Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.
Са помоћу може новац да нам се упућује поштанским
упутницама у свима монетама.
Уз сваку пошљаку треба нам јавити тачну адресу, коме
има новац да се упути.
Прима новац на штедњу и чување.
Обавештења бесплатно. 43 — УПРАВА.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушћате само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета
САЛОНИКА
КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН
Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врсти.
Награђени првом највећом наградом на изложби
у Филаделфији.
НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА
Нарочито »Миродато« и ДУВАН ЗА ЛУДЕ. 43—90

Један од најудобнијих и најванимљивијих вариетеа
у Солуну јесте
„ГЕТЕ“
који се налази на кеју, у близини „Беле Куле“
Програм је врло одабран са много занимљивих та-
чака. Сала је пространа и одлично осветљена.
Плића су од најбољих француских и енглеских ма-
рана. Оркестар одличан.
После вариетеа кабаре
зато сви у „ГЕТЕ“

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
БРУХА САЛТИЕЛА и С. СКАТЕ
Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.
Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.
Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 70—